

İMMOB Kanunu Değiştirilmek

VE

meslek Malan voh Effliük isleniyor

Aşağıda Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 4 arkadaşı tarafından verilen değişiklik teklifini ve Millet Meclisi Bayındırlık Komisyonu Başkanı tarafından istenmiş olan ve basına da duyurulan meslek odalarının bu teklif üzerine görüşlerini bulacaksınız.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ KANUNUNDA BAZI DEĞİŞİKLİKLER YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1. 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 7303 sayılı kanunla değiştirilmiş bulunan 1. maddesi ile aynı Kanunun 27. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1. Türkiye hudutları içinde meslek san'atlarını icraya kanunen selâhiyetli olup da, serbest olarak mesleki faaliyette bulunan Yüksek Mühendis, Yüksek Mimar, Mühendis ve Mimarlardan isteyenleri teşkilâtı içinde toplayan hükmü şahsiyeti haiz (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) kurulmuştur. Birliğin ve Odaların Merkezi Ankara'dır".

"Madde 27, 26. maddede yazılı cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ve Oda İdare Heyeti yolu ile Yüksek Haysiyet Divanına itiraz olunabilir. Bu cezalar, kat'ileşmedikçe tatbik olunmaz".

Madde 2. 6235 sayılı kanunun 7303 sayılı kanunla değiştirilmiş bulunan 2. maddesinin (a) bendinde yer alan (Bilumum) ibaresi (Teşkilatındaki) şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 3. 6235 sayılı kanunun 15. maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ek Fıkra : «Bu kanunda belirtilen şartları ihtiva edenlerin, müracaatları halinde, engeç 15 gün içinde ilgili Odaya kayıtları yapılır.»

Madde 4. 6235 sayılı kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

"Ek Madde : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bu Birliğe bağlı Odalar; kanunla kendilerine verilmiş olan vazife ve selâhiyetlerden fazlasını kullanamayacakları gibi, hiç bir şekilde ve surette siyasetle de uğraşamazlar".

Madde 5. 6235 sayılı kanunun 10. maddesinin son fıkrasıyla aynı kanunun 28, 33, 38. ve muvakkat 1. maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 6. Bu kanun 1.1.1972 tarihinden itibaren tatbik edilmek üzere, yayın tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7. Bu kanunu, Bakanlar Kurulu yürütür.

Odamızın G II II II Oruşu

T. C. Anayasa, Madde : 122 :

Kamu Kurumu niteliğindeM meslek kuruluşun, Kanunla meydana getirür ve orgcmlan kendileri tarafından ve kendi üyeleri arasından seçilir.

İdare, seçilmiş organları, bir yargı merdi kararına dayanmaksızın geçici veya sürekli olarak görevinden uzaklaştıramaz.

Meslek Kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz.

T. C. Anayasasının güvencesi altında bulunan ve 6235 (7303) sayılı Kanunlarla kurulan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu;

Madde 1 : Türkiye hudutları içinde meslek ve san'atlarını icraya Kanunen selâhiyetli olup da mesleki faaliyette bulunan sivil ve askeri yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarları teşkilâtı içinde toplıyan hükmü şahsiyeti haiz (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) kurulmuştur. Birliğin ve Odaların merkezi Ankara'dır.

Yukarıdaki madde değiştirilerek, bugün TMMOB'ye bağı 40.000 i aşkın teknik elemandan kamu sektöründe çalışan 30.000'inin Birliğe üye olması yasaklanmak istenmekte, serbest çalışan 10.000 kişinin de kuruluşa üye olması isteğe bağı duruma getirilmektedir.

Birlik kanununun 1. maddesinin değiştirilmesini istemekteki amaç, kalkınma ve sanayileşmenin gerçekleştirilmesinde önemli görevler düşen teknik elemanların bilimsel ve gerçekçi görüşlerini açıklamalarını kesinlikle önlemek, meslek odalarını sadece özel sektörün sesini duyuracak, özelemlerini dile getirecek birer kuruluş biçimine getirmektedir.

Kendi gücümüze dayanan sanayileşmede, üzerlerine önemli görevler düşen teknik elemanların, yetersiz ve kâr amacı ile kurulmuş özel yüksek okullardan yetişmelerindeki sakıncalar üzerine eğilen ve bu konuda yoğun bir çaba harcayan meslek odalarının haklılığı, sonunda Anayasa Mahkemesinin kararıyla belgelenmiştir. Bu, meslek odalarının uğraşları içinde başarı sağladıkları en somut örnektir.

Sadece özel sektördeki kişilerden oluşan bir meslek odası, herhalde personel kanunu ile ilgilenmek gereğini duymayacak, 30.000 teknik elemanın kaderi ile ilgili bir kanun için bu kitle, görüşlerini kamu oyuna açıklayamayacaktı.

Değişiklik teklifinin 4. maddesi çok ilginçtir. Getirilmek istenen ek maddede,

"Türk Mühendis ve Mimar Odaları B'rligi ve bu Birliğe bağlı odalar; kanunla kendilerine verilmiş olan vazife ve selâhiyetlerden fazlasını kullanamayacakları gibi, hiç bir şekil ve suretle siyasetle uğraşamazlar" denilmekte, hükümetlerin paralelinde olmayan fakat halkın yararını ön plana alan gerçekçi ve bilimsel görüşlerin Odalarca ortaya atılması engellenmek istenmektedir.

Bu durumda meslek odaları, Keban Projesini veya Boğaz Köprüsünü eleştirdikleri, hatta teknik hizmet ithaline karşı çıkıp, kendi gücümüze dayanalım dedikleri zaman siyaset yapıyor durumuna düşecekler, kısacası bundan böyle kamu oyuna bilimsel bir görüş bile açıklıyamayacaklardır.

TMMOB Kanunu;

Madde 33 : Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları, mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve meslekî tedrisat yapabilmek için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

Madde 34 : Yabancı müteahhitler veya yabancı müesseseler :

Türkiye'de Devlet daireleri ile resmi ve hususi bilumum müessese ve şahıslara karşı res'en veya yerli müesseselerle müştereken taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlık ile alâkalı işlerle yalnız bir işe münhasır kalmak ve Odalar Birliğinin mütalâasını almak Ve Bayındırlık Vekâleti'nin tasvibinden geçmek şartıyla yabancı mütehassis çalıştırabilirler.

Madde 38 : Bu kanunun 33 ve 34. maddelerinde yazılı vecibeleri yerine getirmiyen yüksek mimar, mühendis ve mimarlar Türkiye'de mesleki faaliyetten men edilirler.

Yukarıdaki maddeler TMMOB'ye, yurdumuzdaki yabancı teknik iş gücünü denetleme olanağını vermekte, kendi gücümüzle gerçekleştirebileceğimiz yatırımlar için gereksiz yere yabancı uzman ithal edilmesine bir yerde karşı çıkabilmektedir.

Değişiklik teklifi yukarıdaki 38. dolayısıyla da 33 ve 34. maddeleri kaldırmakta, böylece Türkiye'de Türk Mühendis ve Mimarları çok düşük ücretlerle çalıştırılırken, "yabancı teknik elemanların en basit işlerde bile çok yüksek ücretlerle çalıştırılmalarını serbest hale getirmekte, bu yolla, sanayileşmemizin denetimini yabancıların ellerine vermektedir.

1954 yılında çıkartılan kanunla kurulan ve 18 yıllık bir uygulamadan sonra, kalkınma ve sanayileşmenin paralelinde, Odalara, kendi meslek alanlarında daha etkin bir çalışma ve denetim sürdürmelerine olanak sağlayacak biçimde yeni yetki ve sorumluluklar vermek zamanı gelmiş bulunan Meslek Odaları için, 1954 ünde gerisine dönüşü tasarlamak düşünülemez. Yurdumuz için önemli ve yararlı kuruluşları yok etmeye çalışmak, bunu düşünebilmek ve gerçekleştirmek için kanun değişikliği teklifinde bulunmak, her yönde kalkınma zorunda olan yurdumuz çıkarlarına ters düşmektedir.

Böyle bir değişiklik teklifinin kanunlaşması halinde, sıranın diğer meslek kuruluşlarına geleceği ve böylece, Türkiye Barolar Birliği, Türk Tabipler Birliği, Türk Eczacılar Birliği ve Türk Veteriner Hekimleri Birliği gibi örgütlerin de kapatılacağı açıktır.

Meslek Odalarının Görüşleri

6235 ve 7303 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bazı değişiklikler yapılmasına ilişkin bir kanun teklifinin 5 milletvekili tarafından Millet Meclisine verildiğini öğrenmiş bulunuyoruz.

Bu kanun teklifi ana hatlarıyla şu değişiklikleri getirmektedir :

1. a. TMMOB'ye dahil 40,000 i aşkın üyeden kamu sektöründe çalışan 30,000 mühendis ve mimar, kanun kapsamı dışında bırakılarak, bağlı buldukları meslek odaları ile ilişkileri kesilmektedir.
- b. Mesleklerini serbest olarak uygulayan 10,000 civarındaki mühendis ve mimar ise İSTERSE ilgili meslek odasına kayıtlı kalabilecektir.

Böylece teklif TMMOB ile birlikte mühendis ve mimar odalarının eritilmesini, kapatılmasını ve yok edilmesini amaçlamaktadır.

2. Ayrıca «TMMOB ve Odalar, hiçbir şekil ve surette siyasetle uğraşamazlar» cümlesi ile odalarımızın ve TMMOB'nin yurdumuza ve topluma yararlı, gerçekçi ve bilimsel görüşlerini ortaya koymaları engellenmek istenmekte, neyin «siyaset» olacağıın tanımı yapılmamaktadır.
3. Yine bu kanun teklifi, şimdiki TMMOB kanununun 38 ve 34. maddeleri ile Birliğe verilmiş olan, yabancı teknik hizmet ithalinin denetimi görevini kaldırmakta, yabancı teknik elemanların en basit işlerde bile çalıştırılmalarını serbest hale getirmekte, bu yolla, sanayileşmemizin yönlendirilmesini yabancıların ellerine vermektedir.

Yukarıda ana hatları ile belirlediğimiz bu değişiklik teklifi karşısında TMMOB ve aşağıda adları yanlı 16 odanın ortak görüşleri şöyledir;

Kendi gücümüze dayanan bir kalkınmanın ve sanayileşmenin sağlanmasında, bütün meslek kuruluşları gibi Türk Mühendis ve Mimar Odaları da bugüne kadar üzerlerine düşen görevi yapmaya çalışmışlardır.

Bütün demokratik ülkelerde meslek odaları toplumun vazgeçilmez birer unsuru olarak yaşatılmakta, hem istişari ve hem de icrai yetkilerle donatılmakta, bir yandan meslek mensubu elemanların hak, yetki, görev ve manevi değerleri üzerine etkili olmakta, diğer yandan da ülke ekonomisi ve teknolojisine, bilimine, öğrenimine, endüstrisine ve sosyal yaşantısına katkıda bulunmaktadırlar.

Meslek odaları, kalkınma ve sanayileşmeyi mümkün kılan zincirin bir halkasıdır. Ayrıca meslek odaları, demokrasilerin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu nedenlerle. Anayasamızın 122. maddesinde de yer almış olan meslek kuruluşlarımızı çok belirsiz ve esnek

bir gerekçe ile ortadan kaldırmak, anayasal ve demokratik hakların özünü ihlâl edici, aynı zamanda da ülkede, kendi milli gücümüze dayanan bir kalkınma ve sanayileşmeyi engelleyici bir davranıştır.

1954 yılında çıkartılan kanunla kurulan ve 18 yıllık bir uygulamadan sonra, daha ileri bir aşamada icracı görevlerde vermek zamanı gelmiş bulunan meslek odaları için 1954'lerinde gerisine dönüşü tasarlamak düşünülemez. Yurdumuz için önemli ve yararlı kuruluşları yoketmeye çalışmak, bunu düşünebilmek ve gerçekleştirmek için kanun teklifinde bulunmak her yönde kalkınma çabası içinde olaî yurdumuz çıkarlarına ters düşmektedir.

Kaldı ki Yurdumuzda;

1136 Sayılı Kanunla kurulmuş	TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
6023 » » »	TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ
6343 » » »	TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
6643 » » »	TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ

vardır. Bu kamu kuruluşları içinden Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ele alınarak dağıtılmasına yol açacak tekliflerde bulunulması çok düşündürücüdür.

SONUÇ OLARAK BELİRTMEK İSTERİZ Kİ :

1954 yılında çıkarılmış olan 6235 (7303) sayılı kanunda, bugüne kadar geçen sürenin kazandırdığı tecrübelerden de yararlanarak; TMMOB'nin yeni bir statü ile meslek odalarını tüzel kişiliğe kavuşturucu, kendi alanlarında gerçekçi ve bilimsel görüşleri içinde yurdumuza ve topluma yararlı, günümüz koşulları ve gerçeklerine uygun, yeni yetki ve sorumluluklarla donatılmış, etkili birer kuruluş biçimine getirici değişikliği mühendis ve mimar odalarımız içtenlikle arzulamakta, aksine söz konusu kanun değişikliği tasarrısının ve bu nitelikteki görüşlerin kesinlikle karşısında olduğumuzu kamuoyuna ve ilgililere duyururuz.

Saygılarımızla,

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI	İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
MİMARLAR ODASI	METALÜRJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI	KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI
ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI	PETROL MÜHENDİSLERİ ODASI
GEMİ MAKİNALARI İŞLETME MÜHENDİSLERİ ODASI	MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI	METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI	MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
FİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI	ŞEHİR PLANLAMA MİMAR VE MÜHENDİSLERİ ODASI